

zřízením vnučeného práva zástavního byla zasažena podstata nemovitostí, na něž se exekuce vede, a bylo tím tedy zasaženo do čekatelských práv žalobců, kteří jsou proto oprávněni domáhati se žalobou podle § 37 ex. ř., aby exekuce ta, jak byla navržena a povolena, byla prohlášena za nepřípustnou. Právem tedy prvý soud vyhověl žalobě a prohlásil exekuci tu za nepřípustnou, a bylo proto jeho rozsudek obnoviti.

Čís. 16099.

Pověřil-li dlužník majitele komerční kanceláře provedením své soudně zahájené vyrovnací záležitosti, zmocniv jej k vyjednávání s věřiteli s tím, aby k zastupování jeho zájmů v právnických záležitostech přibral advokáta a udělil mu jeho jménem plnou moc, nejde o obcházení předpisů min. nař. č. 114/1857 ř. z. o pokoutnictví a smlouva se nepřiči dobrým mravům (§ 879, odst. 1, obč. zák.).

(Rozh. ze dne 13. května 1937, Rv I 1963/35.)

Žalobci, majitelé komerční kanceláře, se na žalované domáhají zaplacení částky 4.300 Kč s přísl. jako nedoplatku odměny za práce, jež měli podle plné moci jim dané konati při obstarávání soudního vyrovnání, jehož provedením je žalovaná pověřila, a které byli žalobci ochotni dokončiti, avšak nemohli tak učiniti, ježto žalovaná prohlásila, že na jejich další činnost nereflektuje. Proti žalobě namítla žalovaná mimo jiné, že žalobci byli za práce, které vykonali, dostatečně odměněni částkou 2.500 Kč, kterou jim již zaplatila. Soud své stolice vyhověl žalobě. **D ů v o d y:** Soud zjistil, že podle usnesení krajského soudu v O. ze dne 2. října 1933 bylo o jmění žalované zahájeno vyrovnací řízení, že žalovaná sama ve svém návrhu přihlásila asi 50 věřitelů, že dne 7. října 1933 na základě ústního jednání se žalobcem Rudolfem P. ujednala smlouvu, podle níž svěřila žalobcům provedení své vyrovnací záležitosti, a že je též zmocnila k jednání s věřiteli a ujednala, že žalobci dostanou za svou námahu odměnu 6.800 Kč, z nichž částku 2.500 Kč měla složiti hned a zbytek toho dne, kdy při roku bude vyrovnání přijato, a že v honoráři nejsou zaúčtovány hotové výlohy a cestovní výlohy k vyrovnacímu roku. Dále bylo zjištěno, že žalobci převzali řečenou dohodu provedení vyrovnání zahájeného o jmění žalované, začali navazovati styky s vyrovnacím správcem a věřiteli žalované, s kterými též buď ústně, nebo písemně jednali, že též jednali se spolky věřitelů, aby přijetí vyrovnání bylo dosaženo, že žalovaná najednou bez příčiny se strany žalobců prostřednictvím Dr. Pavla Sch., jehož si dodatečně též zjednala k provedení vyrovnání, dne 18. října 1933 vypověděla udělené zmocnění, že vyrovnání dne 27. listopadu 1933 při vyrovnacím roku bylo přijato, že další práce k dosažení vyrovnání konal po výpovědi smlouvy sjednané se žalobci k příkazu žalované Dr. Pavel Sch. a že žalovaná žalobcům přes upomínání nedoplatku odměny 4.300 Kč, kterou měla podle původní úmluvy dodatečně zaplatiti, nezaplatila. Podle uvedených zjištěných skutečností dospěl soud k závěru,

že byla stranami sjednána dne 7. října 1933 smlouva o dílo ve smyslu § 1151 obč. zák., nikoliv jen smlouva zmocňovací podle § 1002 obč. zák., ježto stranám šlo především o to, aby žalobci konali za smluvnou odměnu práce, které žalobci podle stavu věci pokládají za nutné, aby bylo dosaženo přijetí vyrovnání navrženého žalovanou, a k tomu účelu jim udělila zmocnění, aby jejím jménem mohli za ni jednati s věřiteli a jinými osobami. Takováto smlouva je určitým druhem námezdní smlouvy, ježto i § 17 adv. ř. pokládá smlouvy, které sjednávají advokáti se svými klienty, za smlouvy námezdní, a není důvodu, aby smlouvy stejného druhu, byly-li sjednány mezi jinými osobami, byly pokládány za jiný druh smluv, zvláště když soud uvážil, že žalobci jako majitelé komerční kanceláře mají též právo, aby se s takovými záležitostmi zaměstnávali. Podle § 1168 obč. zák. má podnikatel též nárok na sjednanou úplatu, zabránila-li mu na dokonání díla skutečnost, jež se sběhla jen na straně objednatelově. Žalovaná zabránila žalobcům tím, že jim sjednanou smlouvu vypověděla, aby v díle pokračovali, a proto je též žalovaná zavázána zaplatiti žalobcům ujednanou úplatu, která se měla státi splatnou v den přijetí vyrovnání. Ježto šlo hlavně o konání prací duševních a nikoli manuálních, nelze říci, že žalobci tím, že další práce již nekonali, něco ušetřili anebo jiným způsobem získati úmyslně zameškali. Vyhověl proto soud žalobní prosbě se zřením na zjištěnou platnost úplaty. **O d v o l a c í s o u d** zamítl žalobu.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a uložil soudu prvé stolice další jednání a nové rozhodnutí.

D ů v o d y :

Soud druhé stolice dospěl k právnímu závěru, že se úmluva ze dne 7. října 1933 příčí dobrým mravům (§ 879, odst. 1, obč. zák.), ježto jde o obcházení předpisů proti pokoutnictví, a že proto žalobcům nepřisluší nárok na úplatu v řečené smlouvě stanovenou. S tím názorem nelze souhlasiti. Žalovaná pověřila uvedenou smlouvou žalobce provedením své vyrovnací záležitosti v době, kdy soudní vyrovnací řízení Kv 240/33 bylo již u krajského soudu v O. zahájeno, a zmocnila je k vyjednávání s věřiteli. Úkolem žalobců bylo tedy jednati s věřiteli žalované a dosáhnouti jejich souhlasu s navrhovaným vyrovnáním. Šlo tedy o smlouvu o dílo. Jistě nelze tvrditi, že dotčený účel smlouvy anebo objednané dílo odporuje dobrým mravům. Ale ani smlouva sama, totiž pověření žalobců provedením uvedeného díla, není v rozporu s dobrými mravy, jež nezakazují, aby dlužník k dosažení tohoto účelu užil služeb i toho, kdo není advokátem, jako zmocněnce, nepřihlížeje ani k tomu, že žalobci podle odůvodnění prvního soudu, jemuž po té stránce nebylo odporováno, mají jako majitelé komerční kanceláře též právo, aby se s takovými záležitostmi zaměstnávali. Odvolací soud má ovšem za to, že provedení soudního vyrovnání přináší sebou i získávání plných mocí věřitelů a zastupování dlužníka u vyrovnacího roku, takže zmocněnec musí podniknouti vše, co obyčejně podniká a musí podniknouti advokát při takovém zastupování, a ježto se žalobci po živnostensku zabývají

prováděním soudních vyrovnání, že nutno jejich činnost podřaditi pod ustanovení § 1, písm. b), min. nař. ze dne 8. června 1857, č. 114 ř. z., zachovaného v platnosti podle čl. IV č. 5 uvoz. zák. k c. ř. s. Ale odvolací soud přezírá, že podle smlouvy ze dne 7. října 1933 žalovaná zmocnila žalobce i k tomu, aby k zastupování jejich zájmů v právnických záležitostech přibrali i advokáta a udělili mu jménem žalované plnou moc. Podle správného výkladu byla uvedenou doložkou žalobcům přímo uložena povinnost přibrati, bude-li třeba, advokáta, aby nepřestoupili předpisy min. nař. č. 114/1857 ř. z. Ze smlouvy samé tedy neplyne, že dílo bylo provésti obcházením předpisů proti pokoutnictví, a nižší soudy také nezjistily, že žalobci, provádějící objednané dílo, předpisy řečeného nařízení porušili. Listiny oběma stranami teprve v dovolacím řízení předložené jsou novými průvody, jež jsou podle § 504, odst. 2, c. ř. s. nepřipustné a k nimž dovolací soud nemůže přihlížeti. Také námitka vznesená žalovanou v dovolací odpovědi, že listina ze dne 7. října 1933 v době, kdy žalovaná ji podepsala, neobsahovala doložku o přibrání advokáta, musí zůstatí bez povšimnutí, poněvadž již procesní soud zjistil onen obsah úmluvy, aniž žalovaná v odvolacím řízení proti tomu něco namítla. Neobstojí proto důvod, z kterého odvolací soud zamítl žalobu. Z toho však ještě neplyne důvodnost žalobního nároku. Není sporu o tom, že žalovaná, zaplativši žalobcům zálohu 2.500 Kč na smluvenou úplatu, vypověděla již dne 18. října 1933 udělené jim zmocnění, a žalobci netvrdili, že po právě uvedeném dni vyvinuli další činnost k provedení objednaného díla. Podnikatel díla má ovšem podle § 1168 obč. zák. nárok na sjednanou úplatu, zabránila-li mu v dokonání díla skutečnost, jež se sběhla jen na straně objednatelově, ale řečené ustanovení platí jen s tím omezením, že si musí započísti, co si ušetřil neprovedením práce anebo získal jiným způsobem. Neprávem má procesní soud za to, že této zásady lze použítí jen při manuálních pracích, nikoli však i při pracích duševních, neboť, neprokráčovali-li žalobci po 18. říjnu 1933 až do 27. listopadu 1933 ve své činnosti pro žalovanou, získali tím čas pro jinou podnikatelskou činnost, již se mohli věnovati, kdežto v zájmu žalované byli činni jen poměrně krátkou dobu, a nelze jim tedy přiznati nárok na úplatu v plné smluvené výši, dokud nebyl probrán rozsah jejich činnosti a dokud z porovnání konaných prací s pracemi, jichž by k dokonání objednaného díla bylo bývalo ještě zapotřebí, nelze spolehlivě posoudití, kolik si ušetřili a zdali jejich práce není již odměněna tím, co obdrželi zálohou. Ježto se nižší soudy, vycházejíce z jiného právního názoru, neobíraly těmito okolnostmi, není věc zralá k rozhodnutí (§ 510 c. ř. s.).

Čís. 16100.

Domovník má v mezích možnosti nezadatelný nárok na bezplatný byt o dvou obytných místnostech. Úmluva o úplatě za poskytnutí hodnotnějšího domovníckého bytu, pokud nepřesahuje dvě obytné místnosti, je nicotná. (§ 879 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 13. května 1937, Rv I 87/36.)

Srv. rozh. č. 13381 Sb. n. s.